

Wifvahriga dala.

Wehl

par Rigas Latweesku elementarfokahm.

Daschi laikraksti issfazijuschi domās, ka jaundibinājamās Latviešu elementarskolas Rīgā, veetigu wajadsību dehk, bes ihpasčas malkas esot japaſneids ari. Wahju walodās mahziba.

Malkas jautojumu, kā masak swarigu pee masas atstāhdami, ūhe ihsumā aplublošim preefschmetu prinzipā: waj Latv. elementarskolās Wahzu waloda mahzama waj nē. Mellesot pehz „weetigahm wajadīsbahm”, luku dehl Rigaš Latv. elementarskolās butu Wahzu walobuli sakami, newilfshus jaſchaubas, waj tāhs „weetigās wajadības” iſdomatas no launprahības, jeb no ihfredības pehz ta sakama wahrda: „Man sieht den Wald vor Bäumen nicht” (aisi ſoku daudsuma meshu ne-eerauga). Jo pateſibā tāhdu „weetigu wajadību” tāk nem aſ now. Waj ta now ihfredība, ſad eerauga tikai Wahzu augstaſkas ſkolās, kur tee, kā Latv. elementarskolū zaurgahjuſchi, waretu tablak mahzitees? Jaunzelamās Latv. elementarskolās tāk pehz likuma jamahza Kreewu waloda, un kās tad leeds, pehzak eestahtees Kreewu augstaſkas ſkolās, kamehr Latweeſcheem wehl paſcheem ſawu augstaſku ſkolu now? Jeb waj tad ſintības, Wahzu augstaſkas ſkolās, Wahzu walodā paſneegtas, ir labakas, nekā ſad winas Kreewu ſkolās paſneeds, Kreewu walodā? Kās tāhs par leekahm boilehm no Kreewu ſkolahm? Kursch katriš uſ ſaweeem peezi pirkſteem war aprehkinat, ſa tikai zaur Kreewu augstaſku ſkolahm panahla dīslaka Kreewu walodas prachana, mums atvee un pee-ejamu dara ſa plafchu darba un maises lauku wiſu Kreewijs, kamehr mums ar wiſu Wahzu walodas prachanu Kreewijs ſa ar dehlehm aſ-naglotā. Un ſchējeenes Wahzeem tāk japroč ſildauds ſemes waloda, t. i. Latweeſchu waloda, ſik wajadīgs weiklu darishanās. Tadehl gan drihsak butu eefkatams par „weetigu wajadību”, ſa Wahzu elementarskolās mahza Latweeſchu walodu, nekā otradi.

Ari no paidagogis̄ka ūahwolka preefchmetu apluh-
sojot, newaram wiś tam iħsti preefrixt, ta tas butu pa-
reisi, weenklasiegās elementarskolās trihs walodas mahżit.

Lihgoſchus Ernst

Daschadas sinas.

No eekſchēmes.

Negais ar pehrkonu un kruſu. Pirmdeen Riga
pebz puſdeenas usnahza ſhwos pehrkonſ ar ſtipru wehtru
un leetu, pee kam ari kruſas graudi bira. Maſklawas
Ahr. Riga pehrkonſ nospehra ſtrahdneezi Tatjanu Michai-
lownu Toſchkinu, kad wiia patlaban iſ nama durwim
griebeja iſeet. Bej tam pehrkonſ eefpehra kaufmana Jo-
chumsena namā, kas atronas Maſklawas Ahr. Riga, Mari-
jaš eelā Nr. 1 un kaufmana A. M. Muraschewa namō,
kas atrodas Gelfch-Riga Sunderu un maſas Zuhku eelas
ſtuhri Nr. 2. Telgawas un Dinaburgas bahnuſchħōs
daſchi wagoni, no ſtiprā wehja dſihti, fahfa ritet un ritot
tika apſkahdeti. Daugawā wairak lugu ſtarp ploſta un
dſelſtilta norahwahs un ſamā ſtarpa ſaduhrahs. Beigās
wehl japeemin, ka Rigaš ahrpilſehtās weetahm kruſa
logus ifdausijufe.

Konerts Rīgā Zimses kapitalam par labu. Būfur
Vidsemē, gan pilsehtās, gan us laukeem, va salajahm
biršitem, pa kalneem un lejahm atskan dzeesmas par pee-
mirau un godu Latweeschu tautas dzeesmu meldiju kope-
jam un tautas skolu tehwam Jahnim Zimse. Būfur
isrihko gan konzertus, gan salumu svehtkus, kuru eenah-
sumi noliki preefsch Zimses kapitala wairoshanas. Ari
Ridsneeki negrib pakal palikt zensibā un pateizibā. Rīgas
Latweeschu Beedribas runas wihti nospreeduschi, augusta
mehnessi isrihlot Rīgā konzertu Zimses kapitolom par
labu un usaizinat us dalibu wihs Latweeschu dseadataju
korus Rīgā un tabdus lauzineku korus, kam Rīga lehti
fasneedsama. Preefsch konzerta isrihloshanas runas
wihtu sapulze isvohleja isrihlotaju komiteju no trim
lozelkeem, kureem dota teesiba, jaunus lozelkus peewehlet
skaht. Par pirmajiem lozelkeem tika eeweheleti F. Gross-
walds, A. Webers un J. Wittandis. Tee peewehleja
skaht lihdschinigo Latweeschu Beedribas kora wadoni
A. Ahrgalu, un eezechla par komitejas preefschneeku
A. Weberu. Tad fastahdija dzeesmu programu un to
peefuhtja H. Sihle, J. Behtina, Jurjanu Andreja un
J. Kalnina kungeem preefsch apspreeshanas. Gewehro-
jot dotos padomus, tika fastahdita galiga programma un
ta peefuhtita peemineteem Latweeschu dseadataju foreem
un beedribahm lihds ar usaizinojumu, pee konzerta pee-
dalites. Kā dsirdams, no Ridsneeki foreem wiht bes-
weena jauu peedalishanas veezikuchi un daschi lauzi-
neku kori. No dascheem lauzineku foreem nenahks

wiñ, bet tik labakee dseadataji. Bes tam ori usaizinati daschi labaki dseadataju sprehki. Ta war zeret, ka isrihkojamais konzerts brangi isdoosees. — Konzerta laiks ir nolisits us swehdeenu, 12. augustu, pulksten 3 pehz pusdeenaes. Par konzerta weetu iswehlets jaukais Keisara dahrs, kur ari tika isrihkois laizigais konzerts pirmajos wißpahrigajos dseadatahanas swehlkos. (B.)

Mihlgrāhvī bij Austras heedribas pirmajam pā-
fhas buhwetom lugim festideen, 28. julijs, krisibas un
nolaishana uhdēni. Uf ūheem ūwehtkeem bij eeradees
prahws pulks weefu, to starpā ari Widsemes gubernā-
tors, wižē-gubernators, prokurors, Terbatas mahgibas
apgabala kurators un ziti augsti lungi. Krisibū zere-
moniju isdarīja gubernators Schewitschā lgs un heedri-
bas wižē presidents Fr. Grošwalda lgs. Kugis dabuja
to wahrdū „Austra“. Gubernatora lgs, eerasto kristi-
šanas zерemoniju isdaridams, pēc jaunā kuga ūdaušīja
putoscha ūchampānera pudeli. — No Grošwalda lga
runas dabujahm finat, ka jaun gadu atpakał bijis no-
spreeests, buhwet pirmo Austras kugi Rīgas tuwumā.
Mihlgrāhvī, uſ Austras rehlinuma. Preiſsch ūhi darba
weizinošanas un isdarīšanas Austras dome eezehluse
ſewiſchlu buhwkomisiju iſ 7 lozeſteem: Ch. Bergi, A.
Balodi, C. Dī, M. Kaupīns, J. Breiſchu, J. Lind-
mani un J. Johansenu. Pehdejā weetā pagahjuſchā
gada dezembri eestahjees C. Mailunds. Ūhi komisija
sauv darbu ar weifsmi turpinajūſe un labi pabeigūſe.
Jaunais diſħanais trih̄masstu kugis preiſsch tahlbrauſ-
šanas, no osola un preiſchu ūla buhwets, efot 320
reg. tonnu leels, 126 pehdas garsch, 30 pehdu plats un
massajot lihds 29,000 rbl. Buhwes darbi isdariti pebz
kugu buhwmeistara A. Herles plahna un sem wiņa wadi-
šanas no kahdeem 24 kugu buhwmaneem. Jaunais
kugis pebz ūwa ūleluma efot otrais, kas Mihlgrāhvī
un Daugawas ūkastmalā buhwets. — Pee bagati ūlahta
meelaſta golda issazitas pateižibas un laimes wehlejumi
issaukti gan Latweeſchu, gan Kreewu un Wahzu valodā.
Pulksten 9 wakarā jautro ūwehtku weesi pahrabrauza
atpakał atpakał Rīgā. A.

No Rumbas muischias. Muhsu pagasts pastahw is kahdohm 13 mahjahm, kas wifas par dsimtu eepirkas, zaurmehrā 40—50 rbl. par pührweetu. Gandrihs mīkeem smeechhu lēme tikai retam kahdi gohali smīstā.

Seens un abholinsch bija schogad labi audsis un atgadijahs ari isdewigs laiks pee eeweschanas, tà fa newareja neweens suhdsetees par famaitatu lopu baribu. — Rudsi un kweeshi (puhri) war teist, ir loti labi. Wosarajs, fà: meeschì, ausas, sirai, tà wideji, tà furom. Lini tikai retam labi. Kartupeli labi. Turpmak doschu pilniqü pahrslatu par schi qada raschu. —

Muhſu pagastis ſemkopibaſ ſinā ir diſhenuſ ſolus uſ preelfchu ſpehris, to peerahda ari taſ, ka latru gadu iſdod wairak ſimtu rubku par ſuperfoſſateem un ziteem ſkunſtigeem mehſleem. Wez-tehwu tā faultee „ahla“ arkli fawu laiku pahrdiſhwojuſchi un teek loti mas leetati. Turpretim ir eerehmufſhi weetu ween- un diwuhga Sweedru arkli un „elfchpateri.“ Ari lahdeem 4 ſaimneekem ir ſirgu kulamiaſ maſchinas, ziti ari twaiku maſchi-nahm apkuk. — Bet ne til ween ſemkopiba muhſu pagatrafch eet uſ preelfchu, ari amatneegibā, jo muhſu ſaimneeki un ari daschi kalpi fawus behrnuſ nepamet tilai par zita kalpotajeem, bet mahza gandrihs latram fabdu amatu, todehl gan reti atradihs, kur buſ tildauds wiſadu amatneeku, ka muhſu maſajā pagastinā. Pat lahdi 3 juhras brauzeji iſzechluſchees no muhſu midus. (Weens gan no teem atkal valizis par ſemkop.)

Vafam ari wifus freetnos Vatweeschu laikrafstus un
grahmatas, un zenfchamees attihstibä ziteem pakat. Tifai
joschehlojas, fa atrodos ari wehl daschi, kureem peeteef
darbotees wairak ar ziteem, nekä gar fewim. Pat daschi
jaunekki un jaunowas peenehmuschaas „wezu bahbu“ dabu,
staigadami opfahrt zitus ar sawahm lunkainajahm meh-
lem wifadi lehfidau un nizinadami, turedami tifai fewi
par teem labalajeem. Raut tatschu peeluhlotu un eeweh-
rotu to Wahzu fakamu wahrdtu, fa „paeschflawa nelabi
osch.“ — Akois.

Trikates savstarpīgās uguns apdrošināšanas beedriba 16. jūlijā no eelsēleitu ministerijas apstiprinata.

Par Jaunjelgawas pilsehtas bankas direktoru eestelt Michaelis Reinfelds un par kaseeri-direktoru J. Wallensteins.

Athilde. Kohads Sunduka lgs usnemees „Balt. Semikopja“ 25. num. aprostlit Kr. Behrses un apkaimes „fmaidus“ un „afaras“. — Par fchi apgabala fmaideem runadams zeen. rakstitajs isbunga muhsu apgabalam warenu slawas dseefmu, bet netizu, ka muhseejem pehz wina slawas austis nees. Ihpaschi tas wiſai draudsigš Behrsm. dseed. beedr., no tahs ispausdams, finadams — nessinadams, leetas, kas Behrsm. dseed. beedr. — taifnibu faktot — ne prahta nawi nahkuſčas. Par yem. tas zeen. laftajeem grib eestahstit, ka Behrseeki gribot fawas

feeweetēs — dseedatajās — radinat wihreeschu darischa-nās, lai tābē wehlāk waretu wihreeschu bissās lībst. Ūj tam mums ja-atbild, ka Behrsneku seltenites pašas no schihs teesībahm, kuras Sundula īgs wīnahm grib dot, atfakās, un ka wīnas grib jo projam brihwās but un valift sawās feeweetēs darischanās, un mehē wīnahm pat to pateizamees. — Sundula īgs! Juhs leekates schihs feeweetēs „emanzipācijas“ pratejs but, kopebz neismehgineet scho „jauno reformu“ pee sawa apgabala seltenitem? Zaur to ispelniſatees flau! —

Sundula lgs pahreet no fmaideem — afarâs. Peb-digi tas usbruhk man, fa es esot traujejis kahdâs behrêe fehru gahjeenu, fa es wifai nepeeklahjigi fatizees ar Lihw-Behrses „Dseefmu krona“ dseedatajeem un fa es ne-esot us kopeem darijis sawa peenahkuma. Schee Sundula lga wahrdi atkal leezina, fa wiaam wifd schi notikum s swesch. Winsch bringi prot manu nepeeklah-jigu fatikchanos ar min. „Dseemu krona“ un manu amata peenahkumu istouret, bet no tam, fa Lihw-Behrses „Dseefmu krona“ dseadataji sawu peeklahjib un pee-nahkumu ispildijuschi, tas ne yufchplehsta wahrdâ nesin runat. Loti kreetni! — Bet ta fa es Sundula lgu par sawu teefnesi neatishstu, nedf ori wianu pasishstu, tad neturu par wajadisgi, wiram to te isskaidrot, fa tas ihsteni ir bijis. Un zeru, fa zeen, lasitaji man to yeedos, fa es wineem neezigas farunafchanahs un pahrprashanas neatklahju. Bet man gan Sundula lgam jasaka, fa wiasch tihfchi — netihfchi neefus ispaudis. Labak buiu fa Sundula lgs turymal nerofsttu wairâs par notifumeem, kas tam swesch un nefaprotami, zitadi jasaka, fa tas ta rakstidams, newairois ne sawu rafstneeka slawu, nedf ori Latweeschu tautas godu.

No Kalkuhnes. Lihds eklis sagtus firgus fert.
Sche, lihds ko kahdam firgus ganibas nosog, tad tudat tas
to nelaimi pamanijis, steidsas us mahjam un fit pee gol-
dina, (kahdus leeta pee ugungs-grehka iszelschanahs), zaur
to ziteem sihmi dodams, lai tee us zela waj zitur fur
saglus ar firgeem fert. Daschais reisas pat apsagti kai-
mini ari pee galldineem fit, zaur ko latra laiklausfa
nakti ir tahlu jo tahlu sinams, ka kahds firgs ir sagis.
Ka tahdas reisas saglus ar firgeem neweens garam ne-
laish, tas ari it labi sageem ir sinams, tadehk teem
zits nekas neatleel, ka firgus meschä eewest un tos tur
peefetus turet, lamehr isdewigaks laiks gadas. Behde-
jöö pohri mehneshöö sche 8 firgus, trijas reisas sagtus,
meschä peefetus atrada. Waj nederehs schejeenes eeriki
ari zitur, fur wehl wairak firgus fog, eewest. — Ari pee
mums Augschlursemé schowafar leetus loti mas lija,
zaur ko wasarojs gluschi panizis. Rudsi un kweeschi
ir labi, ari feena ir deesgan un turklaht wehl loti labi
fawahks. Wianedek L. muischä pee Grivas kahds blehd-
neeks leelu feena schluhni ar dauds feena nodedsinga.

Augstcheets.

Igaunu dibinajamās Aleksandra skolas līldus nu reis nobeigts. Pēhēz ministerijas pāreduma bij dota atkauja, noturet sapulzi, kurā būhām pēedalitees: 1) teem 20 dibinatajēem, kuri parakstījušchees sem pirmā luhguma raksta, kas 31. martā 1871. gadā eesuhtits Baltijas general-gubernatoram, kurā luhgta atkaufchana, dibinat wirs- un palihga-komitejas; 2) teem, kuri sahlot pēede-rejuschi pee wirskomitejas un 3) no latrās palihga-komitejas weenom weetneekam. Tā tad sapulzei, kas viņu pirmdeen notureta, bijusīs 106 balss. Sapulzi vadījis H. Treffners. Pēhēz ministerijas preefchrafs tīzis nospreefs: 1) atzelt wirs- un palihga-komitejas, bet luhgt atlauju, peepaturet fēwīshķas krāfchānas komitejas; 2) lihds šim fakrahtu kapitalu 60—70,000 rbl. nodot glabaschānā kahdai valsts eestahdei; 3) eeweheleja ihpashču komisiju no 25 lozelkleem, kureem turpmāk jawada wīfas darīschanas, kas ween sīhmejas us Aleksandra skolas leetu. Komisija eeweheleja ar 65 lihdi 102 balss: profesoru Koeleru, mahzitaju amata kandidatu H. Treffneru, aprīnta skolotaju J. Kunderu, lektoru Dr. Wedže, pareisīzīgo preesteri Ēiļuku, grunts ihpashneekus H. Henno un P. Ainszonu, Terbatas pilfehtas weetneekus G. Goldmani un G. Sachšu, seminarā skolotaju J. Kuriku, mahzitaju Kurrikowu, wīrsskolotaju A. Tomsonu, skolotaju J. Tūlku, redaktoru Körwu, Dr. med. G. Koeleru, wīrsskolotaju E. Luiku, gimnāsijs infvestoru C. Treffneru, pilfehtas weetneeku Th. Jakobsonu, grunteekus G. Danielu un Kāhru, skolotaju Glasu, muischu rent-neekus P. Vanšinu un H. Sieli un pareisīzīgo wīrspresteri M. Suiusaaru.

No Peterburgas. Julija heidsamā deenā nobrauza muhsu Keisariskās Majestetēs uz Krašnoje Selo, kur drihsūmā tils notureti leeli maneweri. Isdomatais pāwedeens, pehz kura maneweri tīkshot rīhkoti, efti schahds: Somijas juhrač līklumā cebraukusfhi kugi ar kārt spēku, kura nodoms ir, kahpt us fausu semi un eenkmt Peterburgu. Rahdam nespēhjigam vultam uīdots Peterburgu aisschahwt. Schim steidsas palihgā eewehrojami spēkli pa Warschawas un Nikolaja dīselszeleem. Neetruma pulka

